

Charles University

Jens Nielsen / Norsk for masterstudenter i Brno

Norsk

11. desember 2023

Plan

- Tilbakemeldinger
- Moderne norsk
- Språklig påvirkning
- Skriftspråk

Tilbakemeldinger

- Å tro og å mene
- Dobbelt bestemthet
Mannen / den unge mannen / mannen min / min mann
- Av og til for å uttrykke eiendom
- Oppgave: Hva menes med slagordet?
- Helsetninger og leddsetninger
Stil og høve

Mål

- Lære om moderne språkpåvirkning
- Lære om trekk ved moderne norsk
- Engelske ord og uttrykk i norsk
- Sociolingvistiske forhold og stil

Norske skriftspråk

- Hvor mange (norske) skriftspråk fins det i Norge?

Nynorsk (landsmål)

To
offisielle

Bokmål

Nynorsk

To
uoffisielle

Riksmål

Høgnorsk

Norske skriftspråk

Norsk

Dansk

Høgnorsk

Nynorsk

Bokmål

Riksmål

Samnorsk

Moderne språkendringer i norsk

- ✓ Transitivitet: flaska knuste
- ✓ De/Dem/Deres
- ✓ Sammenfall av subjekts- og objektsform i 3. person
- ✓ Tilnærming mellom målformene
- ✓ Kjønnsmarkering: sykesøster, sysselmann, formann
- ✓ Høystil og lavstil – mot muntlig stil
- ✓ Parataktiske og kortere setninger

Norsk syntaks

- Har en politisk-historisk akse: dansk-tysk og norsk folkemål
- Siden 1800 gått fra *hypotaktisk* til *parataktisk*
- Hypotaktisk: underordnende

Nynorsk, som er et av de to skriftspråkene, er knyttet til de norske dialektene.
- Parataktisk: sideordnende

Nynorsk er det skriftspråket som er knyttet til de norske dialektene.

[Eksempel](#)

Debatten (21. november, 2021)

■ [https://www.nrk.no/norge/for-mye-engelsk-i-norsk-sprak -
1.15726776](https://www.nrk.no/norge/for-mye-engelsk-i-norsk-sprak-1.15726776)

1. Hva er problemet?
2. Hvordan er engelsk påvirkning på ditt språk?
3. Er anglifisering problematisk?

Eksempel

- 2018: Høgskolen i Oslo og Akershus skifter navn
- Forslaget møter kritikk fordi det er engelsk
- Oslo Metropolitan University
- Forkortelse: OsloMet

OSLOMET

OsloMet er et mangfoldig, urbant og arbeidslivsrettet universitet. Det er innholdet i vårt nye navn | Curt Rice

Curt Rice

Rektor, OsloMet - Storbyuniversitetet

20. jan. 2018 19:00 | Sist oppdatert 20. januar 2018

Språkrådet mener at navnet skal skrives Oslomet

Navn. Språkrådet råder alle som spør til å skrive navnet på Oslos nyeste universitet «Oslomet», fordi «OsloMet» bryter med norsk rettskriving.

Kulturministeren vil i framtiden forby navn som Norec, Norad, Nkom og OsloMet NTB Scanpix

Kulturministeren vil i framtiden forby navn som Norec, Norad, Nkom og OsloMet

Språkrådet kan få forby kreative navn på statlige organer. Trine Skei Grande (V) mener det er udemokratisk om folk ikke skjønner hva disse organene driver med.

Eksempel: OsloMet

- Kritisertes mye i media
- Signaleffekten
- «Kompromiss»: Oslomet – Storbyuniversitetet
- Starter debatt om god navneskikk
- Norsk språks posisjon

Kritikk av «anglifisering»

- Domenetap
- Utmagring av førstespråk
- Tap av identitet og arv
- Naiv og ukritisk innstilling
- Useriøst og populærkulturelt
- Enig?

Nyere påvirkning: kebabnorsk

- Multietnolekt med arabiske, somaliske, spanske innslag
- Tante Ulrikkes vei (Shakar, 2018) Tekstutdrag 1
- [Video](#)

Artikkel om kebabnorsk

- IS: Kebabnorskdagsrevyen.doc
- Høytlesning og samtale

Nyere påvirkning: kebabnorsk

- Norge har ikke standardisert talemål
- Dialekter har anerkjennelse
- Likevel et statushierarki
- «Problemet» kebabnorsk
 - Hvorfor ikke større aksept i det offentlige rom?
 - Hvorfor lav status?
 - Hvilke sosiolingvistiske faktorer spiller inn?

Oppsummering

- Moderne norsk er blitt «forenklet»
 - Muntlig stil
 - Tilnærming mellom målformene
 - Mindre formelt og mindre stilmessig
- Påvirkning fra engelsk er stor
- Påvirkning fra minoritetsgrupper
- Hva er god norsk i et land uten standardisert talemål?

Test deg selv

